

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 880/2025
18.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Дејана Мраковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 293/21 од 10.01.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1 60/25 од 04.06.2025. године, у седници већа одржаној дана 18.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Дејана Мраковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 293/21 од 10.01.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1 60/25 од 04.06.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку К 293/21 од 10.01.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) месеци и кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 2) Кривичног законика, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци, па је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 4 (четири) месеца, коју ће издржати по правноснажности пресуде.

Истом пресудом окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 7.000,00 динара, а на име осталих трошкова кривичног поступка износ од 20.000,00 динара, као и да оштећеној ББ на име трошкова кривичног поступка плати износ од 176.100,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења, а оштећена је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1 60/25 од 04.06.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Чачку К 293/21 од 10.01.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Дејан Мраковић, из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. ЗКП, коју у образложењу захтева конкретизује истицањем битне повреде одредбе члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и повреда одредби

чланова 15. став 2., 395. и 402. став 2. ЗКП и чл. 4. и 34. Устава Републике Србије, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и „укине у целини другостепену одлуку и предмет врати на поновни поступак првостепеном суду, али другом већу или да преиначи првостепену одлуку и окривљеног ослободи од оптужбе због кривичних дела за која је оглашен кривим“. Предложио је да буде обавештен о седници већа, као и да се извршење првостепене пресуде одложи, до доношења одлуке по поднетом захтеву за заштиту законитости.

Врховни суд је, на основу члана 486. став 1. и 487. став 1. ЗКП одржао седницу већа на којој је размотрио списе предмета заједно са поднетим захтевом за заштиту законитости, па је донео одлуку као у изреци, налазећи да је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, недозвољен, односно да у односу на повреде чланова 4., 34. став 4. Устава Републике Србије, нема прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1.), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) овог законика мора се доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП) окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5) ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле ограничено је право окривљеног и његовог браниоца на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда које су учињене у првостепеном поступку и поступку пред апелационим односно другостепеним судом и то због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1) члана 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

При томе, обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона, подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ и указивање на то у чему се она састоји.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости, пре свега, указује на повреду одредбе члана 395. ЗКП, наводећи да је суд одбио доказни предлог одбране да се на главном претресу непосредно испита судски вештак неуропсихијатар, што је према ставу одбране било важно јер би странке и бранилац, могли директно да постављају питања вештаку, на који начин је суд поступио противно одредби члана 402. став 2. ЗКП. Поред овога, бранилац у захтеву указује и да је суд „дисквалификовао“ процесни предлог одбране да се обави вештачење од стране клиничког психолога на околност психичког профила окривљеног и оштећене, као дугогодишњих емотивних партнера и са тим у вези надаље оспорава разлоге правноснажних пресуда, дате у односу на одбијање ових доказних предлога, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и на повреду одредбе члана 15. став 2. ЗКП, која прописује да је суд дужан да непристрасно цени изведене доказе, што у конкретном случају није учињено.

Међутим, како је право окривљеног да преко свог браниоца, поднесе захтев за заштиту законитости због повреда закона, које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и апелационим судом, ограничено у погледу разлога за подношење захтева, само на повреде које су таксативно набројане у ставу 4. члана 485. ЗКП, то

Врховни суд налази да битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и повреде одредби чланова 15. став 2., 395. и 402. став 2. ЗКП, у смислу наведене законске одредбе, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева, због чега је поднети захтев браниоца окривљеног АА, Врховни суд у овом делу, оценио недозвољеним.

У образложењу поднетог захтева, бранилац окривљеног АА, као разлог подношења истог, формално наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, међутим, наводи захтева не садрже објашњење у чему се истакнута повреда састоји, односно на који начин је, у конкретном случају, дошло до повреде начела *ne bis in idem*.

Како, наведена повреда закона, супротно одредби члана 484. ЗКП, није образложена, а Врховни суд је приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости, везан разлозима, те делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости, како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, то суд одлучујући по захтеву за заштиту законитости, уколико разлози повреде закона нису изричито наведени, нема законских овлашћења да по службеној дужности тумачи и оцењује о којој се повреди закона ради, због чега је исти, у односу на ову повреду закона, одбачен јер нема прописан садржај.

У вези са тим, бранилац надаље у захтеву наводи да су доношењем правноснажних пресуда повређене одредбе чланова 4. и 34. став 4. Устава Републике Србије.

Међутим, када се захтев за заштиту законитости подноси због повреде или ускраћивања људских права и слобода (члан 485. став 1. тачка 3) ЗКП), према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев се мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људских права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, која су зајемчена Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, па како бранилац окривљеног уз захтев за заштиту законитости није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то по оцени Врховног суда поднети захтев, ни у овом делу, нема прописан садржај.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у односу на део захтева који је оцењен недозвољеним, те на основу члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у вези члана 484. ЗКП у односу на део захтева који нема прописан садржај, донета је одлука као у изреци решења.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић